

Η Ετεροπαρατήρηση διδασκαλίας ως στοιχείο
Φρόνησης του Εκπαιδευτικού:
μία οικεία πρακτική ή ένα ανομολόγητο φόβητρο
κατά την εσωτερική αξιολόγηση;

Δρ Φερεσίδη Καλλιόπη

Διδάκτωρ Κλασικής Φιλολογίας, Μ.Δ.Ε. Εκπαιδευτική Αξιολόγηση (Ε.Κ.Π.Α.),
Πρόεδρος του Εποπτικού Συμβουλίου και Ιδρυτικό Μέλος της Εταιρείας

Τι είναι η Φρόνηση του Εκπαιδευτικού;

Φρόνησις είναι η διανοητική αρετή του ανθρώπου να προμελετά και να αποφασίζει σχετικά με επιμέρους καταστάσεις της ανθρώπινης ζωής, με βάση την ορθή λογική και με στόχο την ευδαίμονα ζωή. Είναι ένα αγαθό της ψυχής, το οποίο αποκτάται μέσα από την εμπειρία και την επιμέλεια που επιδεικνύει το ίδιο το άτομο, αλλά και εκείνοι που θα το διδάξουν πώς με βάση τη λογική του φρόνιμου ανθρώπου να προμελετά τις χρονικές περιστάσεις, τα πρέποντα και τα συμβαίνοντα, ώστε να προχωρά στην ανάλογη κάθε φορά απόφαση και να προβαίνει στην αντίστοιχη εκτέλεση πράξης.

Η φρόνησις του εκπαιδευτικού

Τα σημαίνοντα της φρονήσεως ως ὅλου και τα σημαινόμενα για την επαγγελματική ανάπτυξη του εκπαιδευτικού

ἀληθής δόξα

επαγγελματική
ειδημοσύνη

ὁ καιρός

επαγγελματική διάκριση

παράδειγμα

παρατήρηση

**βεβαιότερον ἔχειν
γενέσθαι βελτίους**

αξιολόγηση της μάθησης
αξιολόγηση για τη μάθηση
αξιολόγηση ως μάθηση

πρᾶξις

διδασκτική πρακτική

τὸ βουλευέσθαι

έρευνα δράσης
εκπαιδευτικός που
αναπτύσσει

τὸ τέλος

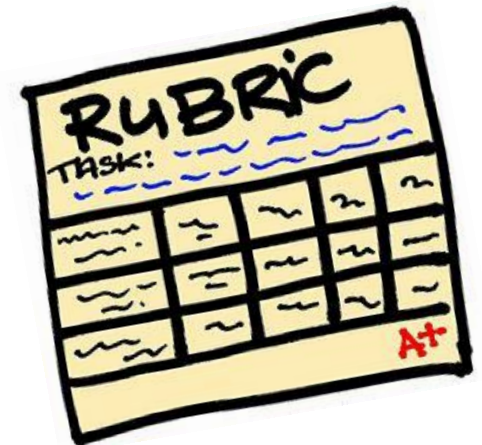
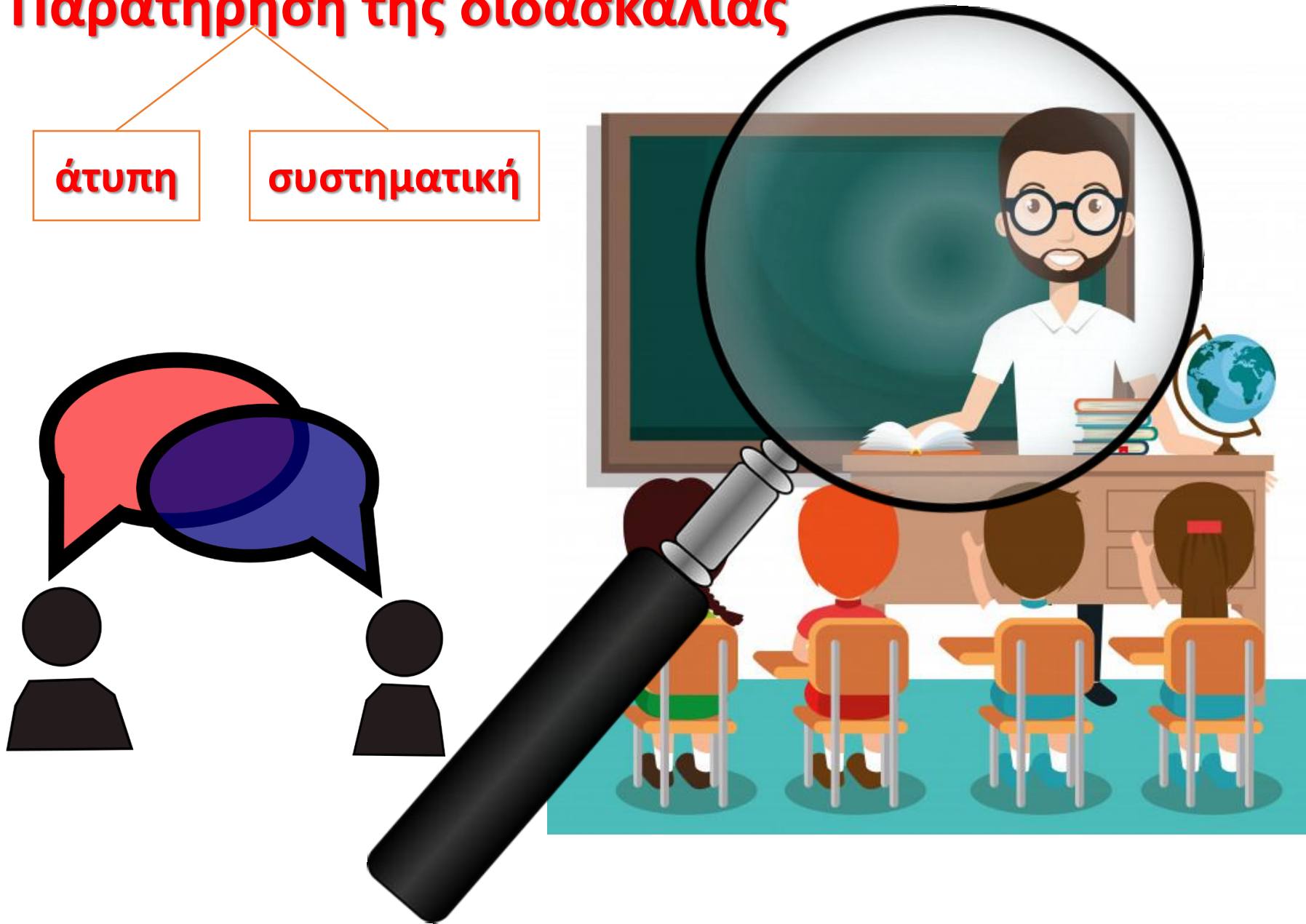
η τελείωση του
εκπαιδευτικού
αποτελεσματική
επαγγελματική ανάπτυξη

(Φερεσίδη, 2021)

Παρατήρηση της διδασκαλίας

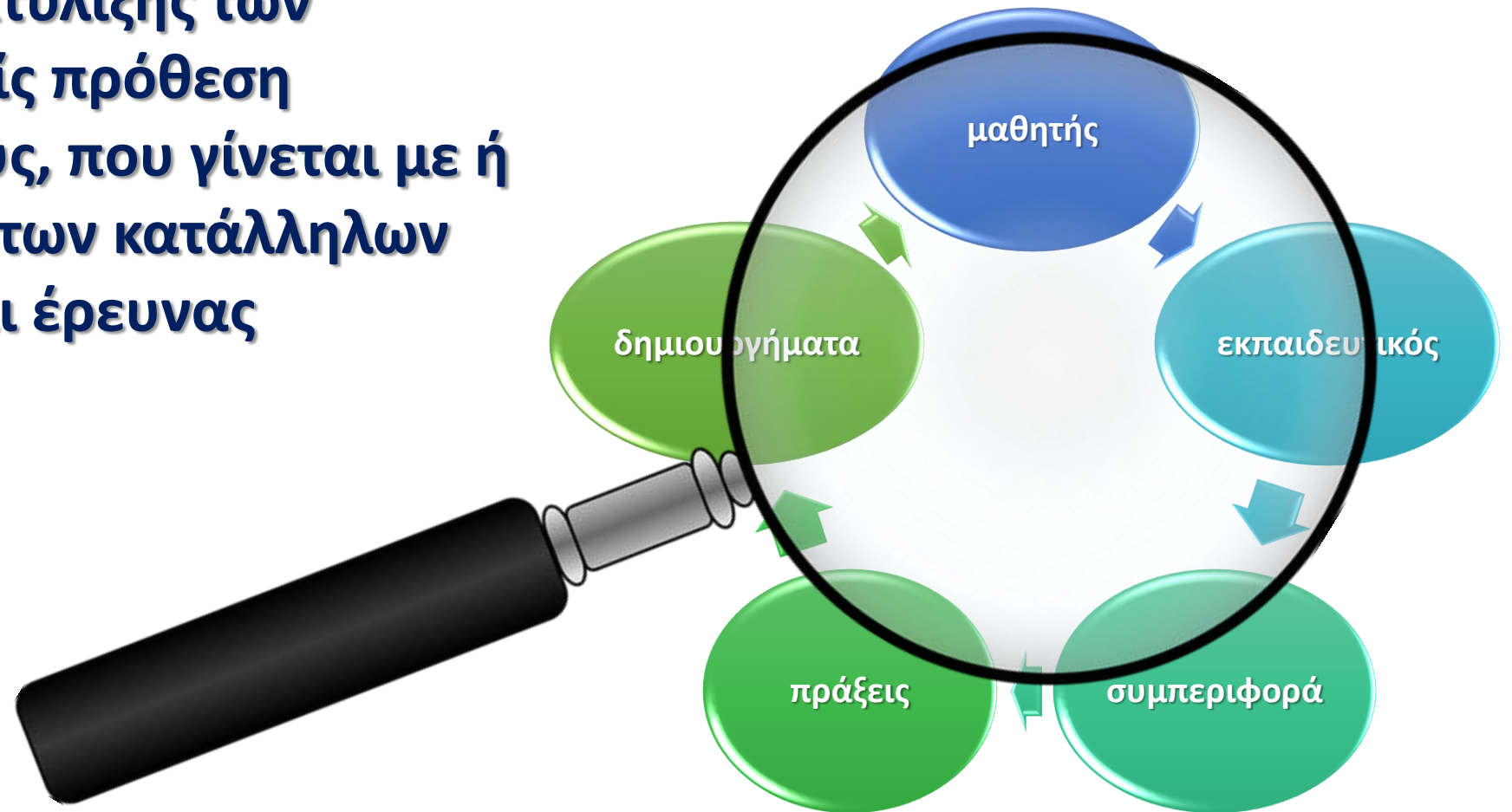
άτυπη

συστηματική

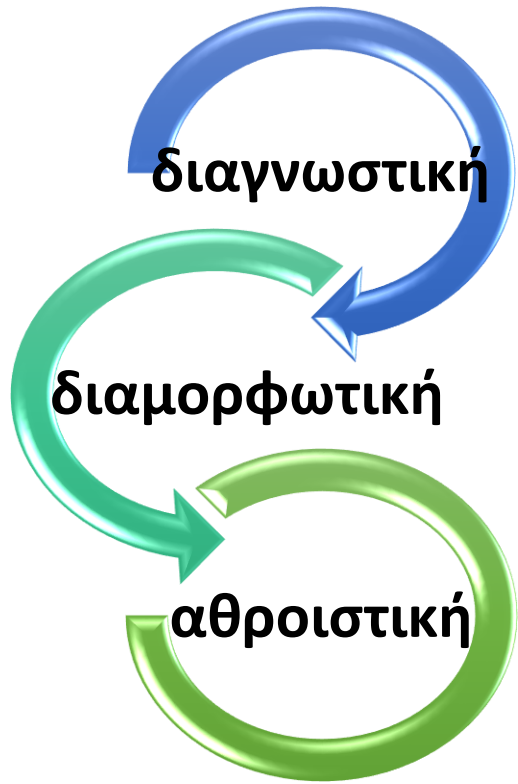
Παρατήρηση διδασκαλίας

προσεκτική παρακολούθηση και καταγραφή της εκτύλιξης των φαινομένων, χωρίς πρόθεση τροποποίησής τους, που γίνεται με ή χωρίς τη βοήθεια των κατάλληλων μέσων μελέτης και έρευνας

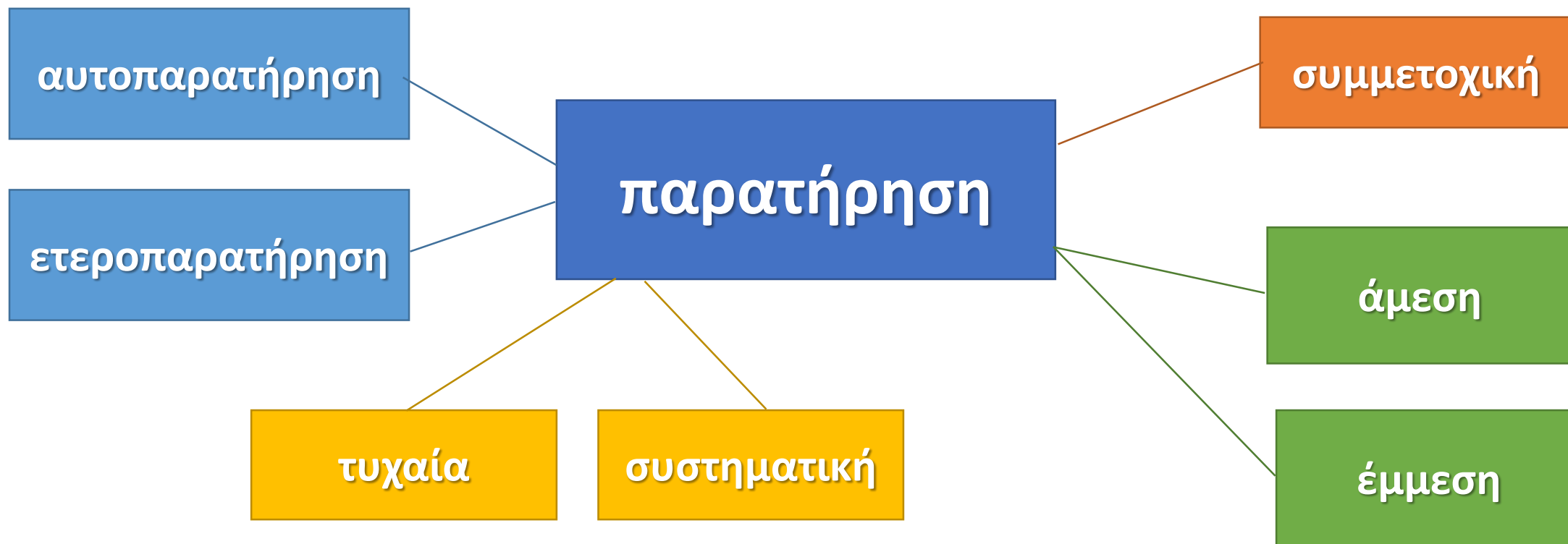

(Βάμβουκας, 2010:195)

Το μεγαλύτερο μέρος της αξιολόγησης εντός της τάξης στηρίζεται σε **άτυπες παρατηρήσεις**, οι οποίες επιτρέπουν τη συλλογή πληροφοριών που είναι απαραίτητες για τη **συνεχή παρακολούθηση της προόδου των μαθητών**

(Κασσωτάκης, 2013:547)

Αυτοπαρατήρηση

Ετεροπαρατήρηση

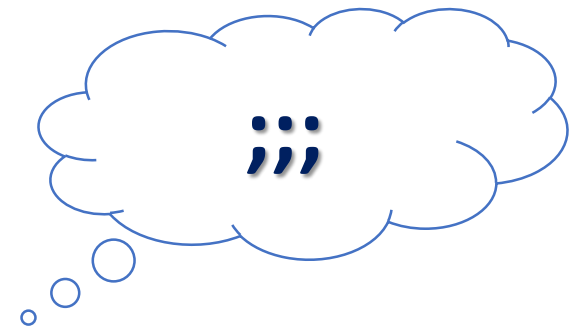
Υπουργική Απόφαση 108906/ΓΔ4 (ΦΕΚ Β΄/10-09-2021)

Επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών	
Άξονες	Δείκτες
8. Συμμετοχή των εκπαιδευτικών σε επιμορφωτικές δράσεις	- Συμμετοχή σε επιμορφώσεις από αρμόδιους φορείς - Συμμετοχή σε ενδοσχολικές επιμορφώσεις - Σχεδιασμός και υλοποίηση επιμορφωτικών δράσεων με τη μορφή της ετεροπαρατήρησης - Σχεδιασμός δράσεων ανάπτυξης του γλωσσικού και του επιστημονικού εγγραμματισμού - Σχεδιασμός και υλοποίηση επιμορφωτικών δράσεων σε συνεργασία με άλλα σχολεία
9. Συμμετοχή των εκπαιδευτικών σε εθνικά και ευρωπαϊκά προγράμματα	- Συμμετοχή σε εθνικά και ευρωπαϊκά προγράμματα (Erasmus κ.λπ.) - Συμμετοχή σε δράσεις κοινωνικού ενδιαφέροντος κ.λπ.

Πόσο οικεία φαίνεται να είναι η πρακτική της ετεροπαρατήρησης στους εκπαιδευτικούς του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος, στο οποίο το εκπαιδευτικό έργο δεν αξιολογείται συστηματικά εδώ και τέσσερις δεκαετίες περίπου;

Μήπως τους δημιουργεί φόβο το ενδεχόμενο να παρακολουθήσει κάποιος άλλος τη διδασκαλία τους;

Ποιες προοπτικές αναδύονται μέσα από την καθημερινή σχολική πραγματικότητα;

Βινιέτα

Περίπτωση Α:

Είστε πίσω από τον καθρέφτη. Ποιον και τι θα είχε ενδιαφέρον για εσάς να παρατηρήσετε;

Περίπτωση Β:

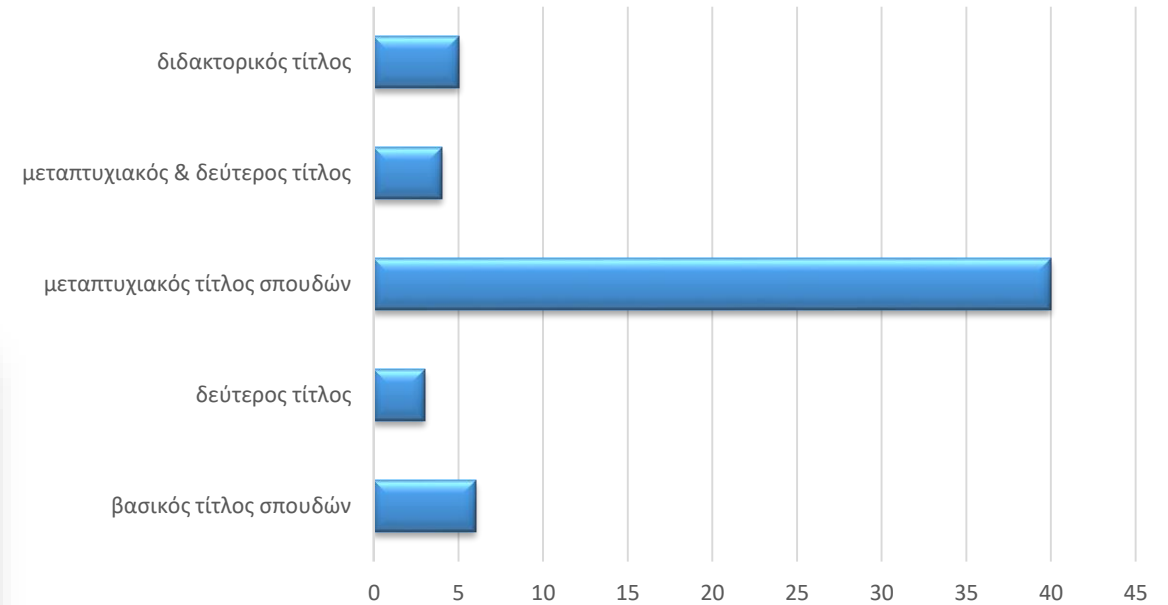
Είστε μπροστά από τον καθρέφτη, σε ώρα διδασκαλίας σας. Πόσο έτοιμοι νιώθετε να παρατηρήσουν άλλοι τη διδασκαλία σας;

Δείγμα απαντήσεων στη βινιέτα: 55 από τους εκπαιδευτικούς που παρακολουθούσαν το εκπαιδευτικό πρόγραμμα:

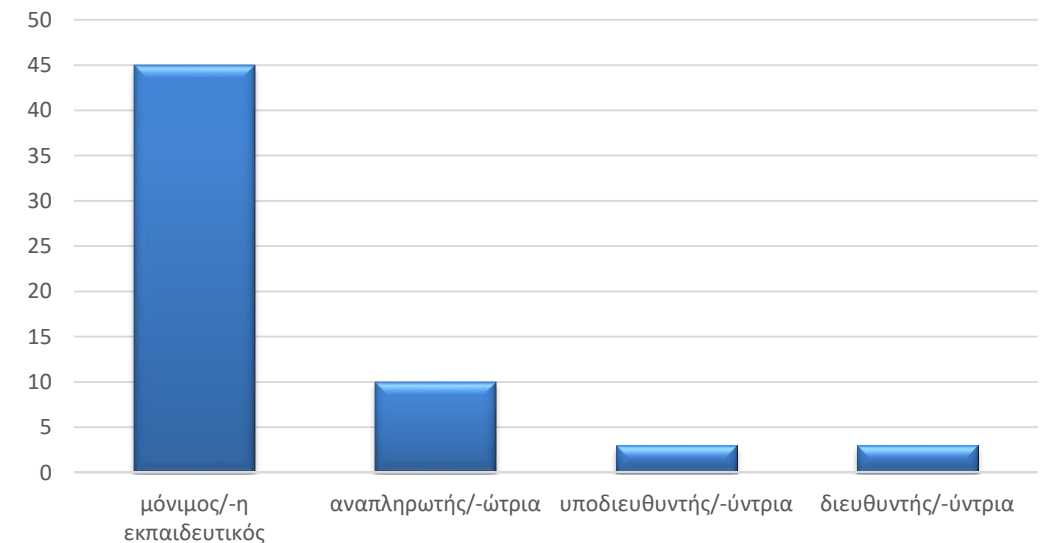
Επαγγελματική Ανάπτυξη των Εκπαιδευτικών & Αξιολόγηση

Επίπεδο σπουδών

Υπηρεσιακή κατάσταση

Περίπτωση Α:
Είστε πίσω από τον καθρέφτη. Ποιον και
τι θα είχε ενδιαφέρον για εσάς να
παρατηρήσετε;

«**Τα μάτια των παιδιών**, γιατί μέσα σε αυτά αντανακλάται και **αποτυπώνεται η αποτελεσματικότητα του εκπαιδευτικού έργου**. Αυτό είναι ίσως το ορθότερο κριτήριο για την αξιολόγηση της εκπαιδευτικής διαδικασίας και την επίτευξη των στόχων της.»

«Αρχικά, θα παρατηρούσα πώς ο εκπαιδευτικός αναπτύσσει και αξιοποιεί την **επιστημονική του γνώση**. Θα με ενδιέφερε να δω αν συνδυάζει την **τεχνολογία** αλλά και κατά πόσο πετυχαίνει να **διαφοροποιήσει τη διδασκαλία του**, για να ανταποκριθεί στις ανάγκες των μαθητών. Θα ήθελα, ακόμη, να δω αν εφαρμόζεται **το στοιχείο της καινοτομίας** στη διδασκαλία του. Τέλος, θα παρατηρούσα το κατά πόσο **οι μαθητές κατανοούν, γοητεύονται και συμμετέχουν** στο μάθημα αλλά και κατά πόσο είναι έτοιμοι να διατυπώσουν **απορίες**.»

«Αν ο εκπαιδευτικός **διατηρεί το ενδιαφέρον** των μαθητών και πώς **αντιδρούν** οι τελευταίοι.»

«Ενδιαφέρον θα είχε να δω κατά πόσο οι μαθητές **ανταποκρίνονται και συμμετέχουν** στο μάθημα και αν όχι, αν ο δάσκαλος **έκανε κάτι** για αυτό.»

Περίπτωση Α:
Είστε πίσω από τον καθρέφτη. Ποιον και
τι θα είχε ενδιαφέρον για εσάς να
παρατηρήσετε;

«Εάν είχα τη δυνατότητα να βρίσκομαι πίσω από τον καθρέφτη θα με ενδιέφερε φυσικά να παρατηρήσω τόσο τους μαθητές όσο και τον εκπαιδευτικό συνάδελφο. Πρώτον είναι πολύ **χρήσιμο να παίρνεις ιδέες από έναν συνάδελφο σχετικά με τις μεθόδους που χρησιμοποιεί και τι ανταπόκριση βρίσκουν αυτές στους μαθητές**. Είμαι ένθερμος υποστηρικτής της εξωτερικής αξιολόγησης γιατί πάντα ένα τρίτο πρόσωπο εντοπίζει κάποιες φορές αδυναμίες που εμείς οι ίδιοι αδυνατούμε να αντιληφθούμε. Επίσης, θα μου ήταν ιδιαίτερα χρήσιμο να παρατηρήσω τη συμπεριφορά των μαθητών, δηλαδή κατά πόσο είναι **δεκτικοί σε συγκεκριμένες μεθόδους** που χρησιμοποιεί ο εκπαιδευτικός και κατά πόσο η απόδοσή τους επηρεάζεται θετικά ή αρνητικά από αυτές. Θα μπορούσα έπειτα να υιοθετήσω κάποιες από αυτές ή αντίστοιχα να αλλάξω τρόπο σκέψης σχετικά με άλλες μη αποδοτικές.»

«Οπωσδήποτε θα είχε ενδιαφέρον να παρατηρήσει κανείς αρχικά τον/την εκπαιδευτικό και, βέβαια, τους μαθητές/τριες. Συγκεκριμένα, για τον/την εκπαιδευτικό: **πώς μιλάει, πώς εκφράζεται, αν χρωματίζει τη φωνή του/της, αν κινείται μέσα στην αίθουσα, αν ενδιαφέρεται για όλους/ες τους/τις μαθητές/τριες αν δίνει το λόγο σε όλους/ες, τι είδους ερωτήματα θέτει, ποια διδακτική μέθοδο χρησιμοποιεί, πώς προσαρμόζεται στην εξέλιξη της διδασκαλίας, πώς επιλύει προβλήματα**. Για τους/τις μαθητές/τριες: **αν παρακολουθούν τη διδασκαλία, αν προσπαθούν να ανταποκριθούν στα ερωτήματα που τίθενται, αν θέτουν οι ίδιοι ερωτήματα, αν εργάζονται ατομικά ή ομαδικά, αν βαριούνται, αν βιάζονται να τελειώσει το μάθημα, αν αδιαφορούν.**»

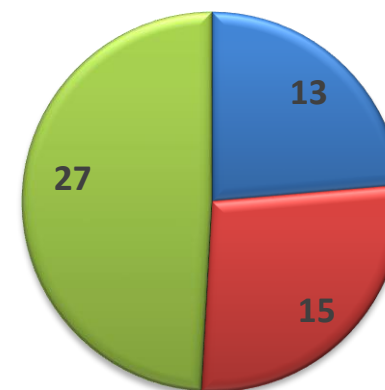
Περίπτωση Α:
Είστε πίσω από τον καθρέφτη. Ποιον και
τι θα είχε ενδιαφέρον για εσάς να
παρατηρήσετε;

«Πίσω από τον καθρέφτη, ως αθέατος παρατηρητής, θα είχε ενδιαφέρον για μένα να παρατηρήσω τους μαθητές και τον εκπαιδευτικό στην τάξη. Θα παρατηρούσα **τις αντιδράσεις τους, τις εκφράσεις τους και τη στάση του σώματός τους**. Θα συμπεράινα αν ενδιαφέρονταν για το μάθημα, αν συμμετείχαν ενεργητικά ή παθητικά, αν βαριούνταν, αν δυσκολεύονταν στην κατανόηση της διδασκόμενης ύλης, αν **αλληλεπιδρούσαν** και σε ποιον βαθμό με τους υπόλοιπους συμμαθητές.

Επίσης, θα είχε ενδιαφέρον για μένα να παρατηρούσα και τον εκπαιδευτικό. Συγκεκριμένα θα παρατηρούσα κατά πόσο στην διδασκαλία του αξιοποιεί την **επιστημονική και παιδαγωγική του γνώση**, την κατάλληλη για την εκπαίδευση **τεχνολογία** και πώς **αλληλεπιδρά** με τους μαθητές του.»

«Θα παρατηρούσα αρχικά **τις εκφράσεις του προσώπου του εκπαιδευτικού**, τις **κινήσεις** του (πιθανά και την ένδυσή του), την εν γένει **συμπεριφορά** του (αν φαίνεται αυστηρός, συνεργατικός, υποστηρικτικός, ενθαρρυντικός, αν προσπαθεί να κάνει τους μαθητές συμμετόχους στην εκπαιδευτική διαδικασία κ.ά.) Στη συνέχεια, θα παρατηρούσα τους **μαθητές**: φαίνεται να έχουν **ενδιαφέρον** για το μάθημα, φαίνονται αδιάφοροι νιώθοντας ανία, συμμετέχουν κάτω από πίεση, **συμμετέχουν** ενεργητικά με κέφι και ενθουσιασμό, δημιουργούν προβλήματα; Έπειτα, θα προσπαθούσα να εντοπίσω **το υποστηρικτικό υλικό** που χρησιμοποιεί για τη διδασκαλία του, δηλαδή την ύπαρξη σημειώσεων στον πίνακα, πιθανές φωτοτυπίες, κάποια βιβλία, κάποιοι χάρτες, αν βρίσκονται σε χρήση κάποια τεχνολογικά μέσα ή οτιδήποτε άλλο.»

Θα με ενδιέφερε να παρατηρήσω

- τους/τις μαθητές/-ήτριες
- τον/την εκπαιδευτικό
- μαθητές/-ήτριες & εκπαιδευτικό

Περίπτωση Α:
Είστε πίσω από τον καθρέφτη. Ποιον και
τι θα είχε ενδιαφέρον για εσάς να
παρατηρήσετε;

«Θα είχε ενδιαφέρον να παρατηρήσω τον καθηγητή, **πώς** διαχειρίζεται την τάξη, πώς οργανώνει τη διδασκαλία, ποια μέσα χρησιμοποιεί, αν πετυχαίνει τους επιδιωκόμενους στόχους κτλ.»

«Τον εκπαιδευτικό που διδάσκει! Μιας και ο εκπαιδευτικός στην εποχή μας δεν αποτελεί γνωστικό πρότυπο, θα με ενδιέφερε να παρατηρήσω **ποιες στρατηγικές** ακολουθεί προκειμένου να μεταδώσει τη γνώση στους μαθητές του, πώς αναπτύσσει **αγωγούς καλής επικοινωνίας** μαζί τους και σε τι βαθμό και με ποιους τρόπους **ενεργοποιεί και συμπεριλαμβάνει όλους τους μαθητές** της τάξης.»

«Μεγάλο ενδιαφέρον για μένα θα είχε να παρατηρήσω τον εκπαιδευτικό κατά τη διάρκεια της διδασκαλίας του. Θα ήθελα να δω **την οργάνωση και τη δομή της διδασκαλίας** του, **το στυλ** της παρουσίασης του, τυχόν **διαφοροποίηση της διδασκαλίας** του, τη **μεταδοτικότητα** του καθώς και την **αλληλεπίδραση** με τους μαθητές.»

«Θα με ενδιέφερε να παρατηρήσω την αντιληπτική ικανότητα του εκπαιδευτικού όσον αφορά τις καταστάσεις που προκύπτουν στην τάξη και τον τρόπο που τις διαχειρίζεται. Επιπλέον, το επίπεδο της **επαγγελματικής του διάκρισης** και τους τρόπους με τους επιτυγχάνει τη **διαφοροποίηση της διδασκαλίας** του ανάλογα με το επίπεδο του κάθε μαθητή. Τέλος, τη **δημιουργικότητά** του και τις **διάφορες μεθόδους** που χρησιμοποιεί προκειμένου να κάνει το μάθημα όσο το δυνατόν πιο ενδιαφέρον και εύληπτο.»

Περίπτωση Α:
Είστε πίσω από τον καθρέφτη. Ποιον και
τι θα είχε ενδιαφέρον για εσάς να
παρατηρήσετε;

«Η παρατήρηση της διδασκαλίας ενός εκπαιδευτικού έχει σίγουρα ενδιαφέρον, καθώς δίνει την **ευκαιρία στον παρατηρητή να καταγράψει στοιχεία**, μεθόδους, συναισθήματα και αποτελέσματα κατά την μαθησιακή διαδικασία άλλα και **να αναστοχαστεί** σχετικά με την ποιότητα του διδακτικού έργου του συγκεκριμένου εκπαιδευτικού και **να αναρωτηθεί** για την επιτυχία του αντίστοιχου δικού του εντοπίζοντας μέσω σύγκρισης τα δυνατά και αδύνατα σημεία του. Οι παρατηρήσεις θα αφορούσαν την **καταγραφή των μεθόδων διδασκαλίας** (δασκαλοκεντρική, μετωπική, ομαδοσυνεργατική, διερευνητική), **των μέσων και υλικών** που χρησιμοποιούνται κατά τη διδασκαλία (πείραμα, διαδραστικός πίνακας, υπολογιστές εννοιολογικός χάρτης), **των τρόπων αξιολόγησης** πριν, κατά και μετά την διδασκαλία, των αντιδράσεων και της ανταπόκρισης των μαθητών καθ' όλη την εκπαιδευτική διαδικασία.»

«Θα παρατηρούσα τον εκπαιδευτικό και την **αλληλεπίδραση** με τους μαθητές. Πιο συγκεκριμένα, θα με ενδιέφερε να δω τον τρόπο με τον οποίο προσπαθεί **να κρατήσει το ενδιαφέρον** της τάξης καθώς και τον βαθμό που «αφουγκράζεται» τα ενδιαφέροντα-ανάγκες της ομάδας και **προσαρμόζει τη διδασκαλία** του σε αυτές...»

«Θα παρατηρούσα **τη ροή της διδασκαλίας**, τη συμμετοχή των μαθητών, την ανταπόκρισή τους και το γενικότερο κλίμα συνεργασίας και σεβασμού. Ακόμα θα με ενδιέφερε να παρατηρήσω **την ευελιξία χειρισμών** του εκπαιδευτικού **σε θέματα χρόνου, συμπεριφοράς και μαθησιακών δυσκολιών**. Επιπλέον την **οργάνωση της διδασκαλίας** του γνωστικού αντικείμενου και θα αναζητούσα την **ύπαρξη δημιουργικής πνοής** σε αυτή.»

Περίπτωση Α:
Είστε πίσω από τον καθρέφτη. Ποιον και
τι θα είχε ενδιαφέρον για εσάς να
παρατηρήσετε;

«**Όντας νέα εκπαιδευτικός**, θα είχε μεγάλο ενδιαφέρον για έμενα πίσω από τον καθρέφτη να παρακολουθήσω έναν συνάδερφο (αντίστοιχης ειδικότητας) εν ώρα μαθήματος. Θα ήθελα να τον παρατηρήσω ώστε να εντοπίσω **το πώς διαχειρίζεται την τάξη** αλλά και να **παρακολουθήσω την διδακτική πράξη**. Επίσης, μέσα από τον καθρέφτη παράλληλα θα παρατηρούσα τις αντιδράσεις των παιδιών και το πόσο τελικά ανταποκρίνονται θετικά στην εκπαιδευτική διαδικασία. Με αυτόν τον τρόπο, θα ήμουν σε θέση να διακρίνω ενδιαφέροντα στοιχεία που θα μπορούσα να εντάξω στην δική μου διδασκαλία και θα ήταν μια **πολύ καλή ευκαιρία για αυτοβελτίωση**.»

«**Ως νεοδιόριστη** στη Δευτεροβάθμια και έχοντας μικρή διδακτική εμπειρία, θα με ενδιέφερε να παρακολουθήσω τη **διδασκαλία κάποιου εμπειρότερου** στο γνωστικό μου αντικείμενο (ΠΕ04.05), ο οποίος όμως να εφαρμόζει τη μαθητοκεντρική διδασκαλία σε συνδυασμό με χρήση νέων τεχνολογικών διαδικασιών κατά την εκπαιδευτική διδασκαλία, μιας και αποτελεί τη δική μου διδακτική προσέγγιση της εκπαιδευτικής διδασκαλίας και **στο πλαίσιο της ανατροφοδότησης και αυτοβελτίωσής μου**.»

«Αρχικά, θα ήταν ενδιαφέρον μια αντίστοιχη **«αίθουσα καθρέφτης» να αποτελέσει τμήμα κάθε σχολικής μονάδας**, καθώς θα έδινε την ευκαιρία για **ουσιαστική αλληλεπίδραση μεταξύ των εκπαιδευτικών σε ατομικό και συλλογικό επίπεδο**. Από τη στιγμή που σε κάθε σχολική μονάδα υπάρχουν συνάδελφοι με ικανή εμπειρία λόγω των χρόνων άσκησης του επαγγέλματος, θα επέλεγα να παρατηρήσω έναν εκπαιδευτικό που πληροί τις προϋποθέσεις αυτές, προκειμένου να παρακολουθήσω: α) τις μεθόδους που χρησιμοποιεί στα πλαίσια της **διαφοροποιημένης διδασκαλίας**, β) τους **τρόπους διαχείρισης κρίσεων** που εφαρμόζει στα πλαίσια της σχολικής τάξης και γ) τον **τρόπο που συνεργάζεται και αλληλεπιδρά με άλλους εκπαιδευτικούς σε περιπτώσεις συνδιδασκαλίας**.»

«**Νιώθω φόβο, ανασφάλεια, το άγχος του αξιολογούμενου για το αν θα έχω επιπτώσεις** στην επαγγελματική και βαθμολογική μου εξέλιξη. Η πολλαπλότητα και πολυπλοκότητα των κριτηρίων αξιολόγησης, ο βαθμός υποκειμενικότητας, η ειδημοσύνη των αξιολογητών συνθέτουν ένα **θολό τοπίο** που με κάνει **επιφυλακτικό** απέναντί τους.»

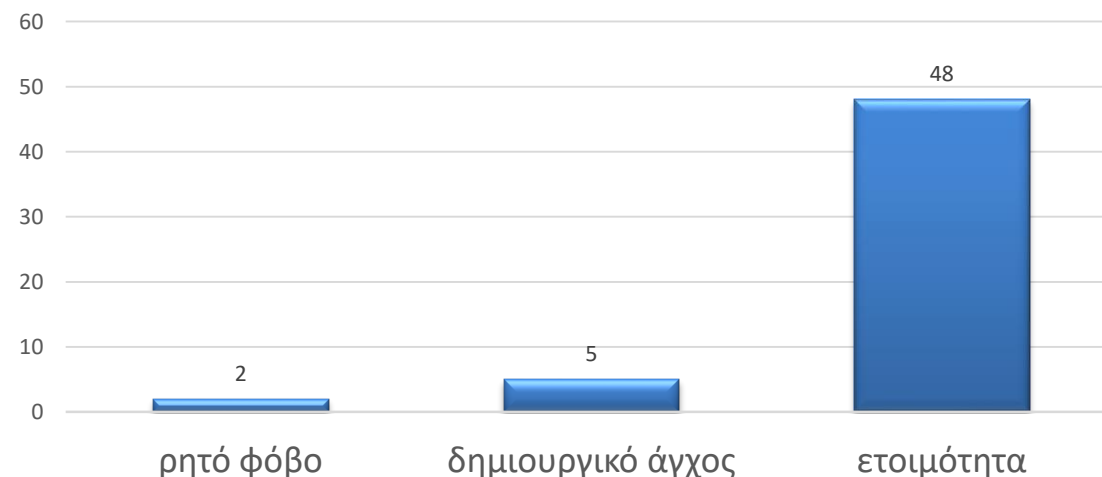
«Πιστεύω αρκετά, μια και έχω διδακτική και επιμορφωτική **εμπειρία**, πάντα όμως με αρκετό (εποικοδομητικό/δημιουργικό) άγχος.»

«Μετά από 27 χρόνια στη σχολική τάξη αισθάνομαι αρκετά άνετα, όμως πάντα υπάρχει η **αμηχανία** των λίγων λεπτών στην αρχή.»

«**Με ενδιαφέρει να βελτιώνομαι συνεχώς σαν εκπαιδευτικός, επομένως νοιώθω έτοιμος να παρατηρήσουν και να αξιολογήσουν τον τρόπο διδασκαλίας μου. Έτσι θα μου υποδειχθούν πράγματα τα οποία ίσως παραλείπω ή σημεία στα οποία υστερώ και συνεπώς θα βοηθήσει ουσιαστικά στην επαγγελματική μου ανάπτυξη.**»

Στο ενδεχόμενο παρατήρησης διδασκαλίας τους, δηλώνουν

«Νιώθω αρκετά έτοιμος, για να παρακολουθήσει κάποιος παρατηρητής ή κριτικός φίλος τη διδασκαλία μου. Αυτό ήδη έχει συμβεί αρκετές φορές μέχρι τώρα. Βεβαίως, το να σε παρατηρεί κάποιος ίσως δημιουργεί μια άλλη συνθήκη μέσα στην τάξη και η εξέλιξη της διδασκαλίας δεν είναι ίδια, όπως όταν δεν υπάρχει παρατηρητής. Πάντως, **ίσως και λόγω εμπειρίας, αισθάνομαι αρκετά σίγουρος. Όμως, από την αρχή της πορείας μου ήθελα να βλέπει κάποιος πώς εξελίσσονται τα πράγματα μέσα στην τάξη, ώστε με τις παρατηρήσεις του να μπορώ να βελτιώνομαι.**»

«Πέραν του αρχικού άγχους που προκαλεί ένα τέτοιο σενάριο, σε ό,τι αφορά τη διδασκαλία ενώπιον ενός «αόρατου» κοινού, είναι μια διαδικασία που θα επιθυμούσα διακαώς να υποστώ. **Ως νεοδιορισθείς**, μπήκα στον χώρο της δημόσιας εκπαίδευσης με ανοιχτό μυαλό, έτοιμος να απορροφήσω οποιαδήποτε πληροφορία έχει ως στόχο εμένα, αλλά και όχι μόνο. Πιστεύω στις εκπαιδευτικές, παιδαγωγικές και επιστημονικές μου γνώσεις και δυνατότητες, ωστόσο τις θεωρώ ως μια στέρεα βάση η οποία μου προσφέρει τα απαραίτητα βασικά και πρωταρχικά εφόδια για την ανέλιξή μου. **Με χαρά θα δεχόμουν οποιαδήποτε κριτική, διευκρίνιση ή ερώτηση/απορία όσον αφορά τη διδασκαλία μου**, όμως δε θα έμενα εκεί. **Ο ίδιος θα προχωρούσα σε επεξηγηματικές ερωτήσεις**, αναζητώντας απαντήσεις σε ερωτήματα που θέτω ο ίδιος στον εαυτό μου, διευκολύνοντας και το έργο των αξιολογητών μου. **Μοχθώ διαρκώς για τη βελτίωσή μου** σε κάθε τομέα των προαναφερθεισών γνώσεων και δυνατοτήτων μου.»

«Μετά από κάποια χρόνια στην εκπαίδευση νιώθω έτοιμη να αξιολογηθώ μέσω παρατήρησης της διδασκαλίας μου. **Η παρατήρηση είναι ένας τρόπος κινητοποίησης για αναστοχασμό σχετικά με τις επαγγελματικές μου δεξιότητες**, ανακάλυψης των αδύνατων σημείων μου και συγκέντρωσης περισσότερων δεδομένων προκειμένου να γίνει **ανατροφοδότηση του διδακτικού μου έργου**. Θεωρώ ότι τα αποτελέσματα της παρατήρησης μόνο θετικά μπορεί να είναι τόσο για την εξέλιξη μου όσο και για τους μαθητές μου αναφορικά με τα οφέλη που θα καρπωθούν από τη βελτίωση του έργου μου.»

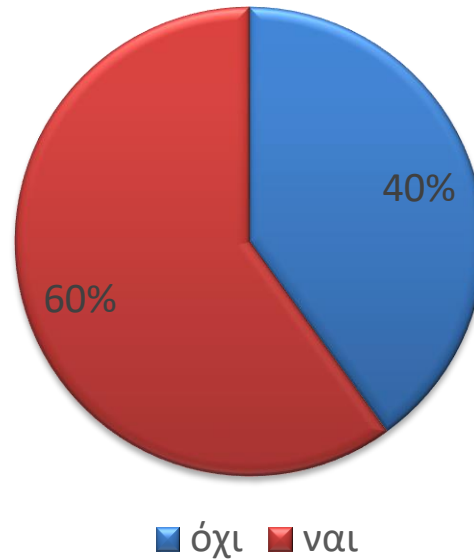

«**Με ενδιαφέρει να βελτιώνομαι συνεχώς σαν εκπαιδευτικός**, επομένως νοιώθω έτοιμος να παρατηρήσουν και να αξιολογήσουν τον τρόπο διδασκαλίας μου. Έτσι θα μου υποδειχθούν πράγματα τα οποία ίσως παραλείπω ή σημεία στα οποία υστερώ και συνεπώς **θα βοηθήσει ουσιαστικά στην επαγγελματική μου ανάπτυξη.**»

«**Εργάζομαι στα ΕΠΑΛ αρκετά χρόνια και η συνδιδασκαλία με άλλον συνάδελφο της ίδιας ειδικότητας στα εργαστήρια, είναι καθημερινή πρακτική.** Η συνεργασία αυτή διαλύει στην πράξη την αυθαιρεσία της «αυθεντίας» του εκπαιδευτικού. Η εμπειρία μου είναι πολύ θετική. Η παρατήρηση της διδασκαλίας μας τόσο από εμάς τους ίδιους όσο και από άλλον συνάδελφο μπορεί να είναι γόνιμη και εποικοδομητική. Αναδεικνύονται εκτός από τα θετικά στοιχεία και πολλά αρνητικά που μπορούν στην πορεία να διορθωθούν και **να βελτιωθεί η ποιότητα της παρεχόμενης διδασκαλίας προς όφελος των μαθητών!**»

Συμπληρωματικό ερώτημα:

Έχετε κάνει παρατήρηση διδασκαλίας
συναδέλφου σας;

Η κακώς νοούμενη αυτονομία του επαγγελματικού μας έργου...

Αντί επιλόγου

- Η παρατήρηση διδασκαλίας είναι για τους εκπαιδευτικούς η σημαντικότερη τεχνική αξιολόγησής τους
- Απαραίτητη για αναστοχασμό
- Απαραίτητη για ανατροφοδότηση
- Καθοριστικής σημασίας για τη βελτίωση του παρεχόμενου εκπαιδευτικού έργου
- Συμβάλλει στην επαγγελματική ανάπτυξη του εκπαιδευτικού
- Αποτελεί στοιχείο Φρόνησης, αφού αναδεικνύει την επαγγελματική διάκριση και ειδημοσύνη του εκπαιδευτικού μέσα στο αυθεντικό επαγγελματικό του περιβάλλον
- Για να είναι η επαγγελματική ανάπτυξη του εκπαιδευτικού αποτελεσματική και να ενισχύει τη Φρόνησή του, πρέπει να ασκείται στην παρατήρηση διδασκαλίας κάθε εκπαιδευτικός, ήδη από την αρχική του εκπαίδευση, μέχρι την αφυπηρέτησή του
- Απαραίτητες προϋποθέσεις: ασφάλεια, εμπιστοσύνη, συναίνεση!

Σας ευχαριστώ για την προσοχή σας!
e-mails:
kferesidi@phil.uoa.gr
kferesidi@uth.gr

Βιβλιογραφικές Αναφορές

- Βάμβουκας, Μ. (2010). *Εισαγωγή στην Ψυχοπαιδαγωγική Έρευνα και Μεθοδολογία*. Αθήνα: Γρηγόρη.
- Κασσωτάκης, Μ. (2013). *Η αξιολόγηση της επίδοσης των μαθητών. Θεωρητικές προσεγγίσεις και πρακτικές εφαρμογές* (αναθεωρημένη έκδοση). Αθήνα: Γρηγόρη.
- Κασσωτάκης, Μ. & Φλουρής, Γ. (2006). *Μάθηση και διδασκαλία, θεωρία, πράξη και αξιολόγηση της διδασκαλίας*. τόμ. Β'. Αθήνα: αυτοέκδοση.
- Υπουργική Απόφαση 108906/ΓΔ4 (ΦΕΚ 4189/Β/10-09-2021) «*Συλλογικός προγραμματισμός, εσωτερική και εξωτερική αξιολόγηση των σχολικών μονάδων ως προς το εκπαιδευτικό τους έργο*»
- Φερεσίδη, Κ. (2021). *Η Φρόνηση του Εκπαιδευτικού. Αξιολόγηση και Αποτελεσματική Επαγγελματική Ανάπτυξη*. Αθήνα: Γρηγόρη.